

Rada Miasta Łomża

Na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska przedkładam Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska na lata 2008 – 2011 z perspektywą na lata 2012 - 2015 dla miasta Łomża z prośbą o jego przyjęcie.

Program Ochrony Środowiska na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015 został przyjęty przez Radę Miasta Łomża Uchwałą nr 264/XXXIX/08 z dnia 29 grudnia 2008r. Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska na rok bieżący przypada termin sporządzenia raportu z ww. Programu.

Okres sprawozdawczy w niniejszym raporcie obejmuje lata 2008-2011. Stan realizacji programu oceniam jako zaawansowany, a poszczególne etapy zadań wyznaczonych do wykonania zostały zrealizowane.

Główne z nich to:

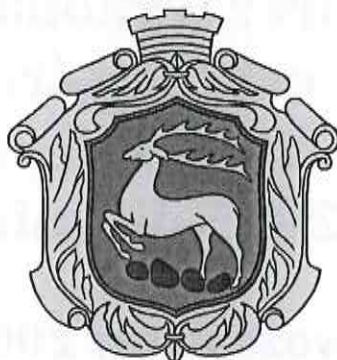
- Budowa systemu gospodarki odpadami komunalnymi dla Miasta Łomża i okolicznych gmin.
- Budowa i rozbudowa miejskiego systemu ciepłowniczego w Łomży.
- Przebudowa ciągu technologicznego na oczyszczalni ścieków. Modernizacja procesu suszenia i termicznej utylizacji osadów pościekowych z wykorzystaniem ciepła odpadowego.
- Budowa i modernizacja wodociągów i kanalizacji.
- Modernizacja układu komunikacyjnego, modernizacja ulic, usprawnienia drogowych połączeń.

Zrealizowane przedsięwzięcia w sposób istotny wpływają na poprawę stanu środowiska w mieście i zmniejszają istniejące w mieście uciążliwości.

Analiza mierników programu za lata 2008-2011 wskazuje na prawidłową realizację celów wyznaczonych niniejszym programem.

W związku z powyższym wnoszę o przyjęcie przez Wysoką Radę Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska na lata 2008 – 2011 z perspektywą na lata 2012 - 2015 dla miasta Łomża.

Z up. PREZYDENTA MIASTA
B. Dobe sz
mgr Benjamin L. Dobe sz
ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

**Raport z wykonania
Programu ochrony środowiska
na lata 2008 - 2011 z perspektywą na
lata 2012 - 2015 dla miasta Łomża**

okres sprawozdawczy 2008 - 2011 r.

Wrzesień, 2012 r.

Spis treści:

1	WSTĘP	5
1.1	PODSTAWA PRAWNA	5
1.2	METODYKA OPRACOWANIA RAPORTU	5
2	DANE OGÓLNE	6
3	INFRASTRUKTURA OCHRONY ŚRODOWISKA I STAN ŚRODOWISKA ŁOMŻY	8
3.1	INFRASTRUKTURA I URZĄDZENIA OCHRONY ŚRODOWISKA.....	8
3.2	STAN ŚRODOWISKA I ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH	9
3.3	STAN CZYSTOŚCI I OCHRONA WÓD.....	10
3.4	WODY PODZIEMNE	11
3.5	POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	12
3.6	GOSPODARKA ODPADAMI.....	13
3.7	PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE - PEM.....	15
3.8	HAŁAS.....	16
3.9	OCHRONA ŚRODOWISKA PRZED AWARIAMI	17
4	ZADANIA I KOSZTY ICH REALIZACJI W OKRESIE OBJĘTYM RAPORTEM 2008-2011R.	18
5	MIERNIKI REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, 2008-2011 R.	20
6	PODSUMOWANIE	23

1 Wstęp

1.1 Podstawa prawna

Podstawą prawną sporządzenia niniejszego raportu jest art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. 2008 r. Nr 25 poz. 150 ze zm.). Z wykonania programów ochrony środowiska organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia radzie gminy.

Gmina Miasto Łomża przyjęła Gminny Program Ochrony Środowiska (dalej określany skrótem GPOŚ) Uchwałą Nr 264/XXXIX/08 z dnia 29 grudnia 2008 r. w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015.

Zgodnie z powyższą ustawą na rok bieżący przypada termin sporządzenia raportu z ww. Programu oraz aktualizacji Programu.

Okres sprawozdawczy w niniejszym raporcie obejmuje lata 2008-2011.

1.2 Metodyka opracowania raportu

Niniejszy raport sporządzono dokonując porównania stanu obecnego środowiska miasta oraz stanu realizacji zadań wyznaczonych w ww. Programie, ze stanem kiedy sporządzano Program, w zakresie zagadnień, jakie zostały uwzględnione w GPOŚ. Sporządzono zestawienia i analizę kwestii na ile wypełniono zadania i cele określone w Programie. Dokonano analizy mierników realizacji Programu, które zostały wyznaczone w GPOŚ.

Przyjęta metodyka jest zgodna z założeniami samego GPOŚ. Program przewidywał bowiem monitoring wdrażania i realizacji Programu (określenie stopnia realizacji przyjętych celów, ocenę realizacji Programu, zadań inwestycyjnych w ochronie środowiska) oraz monitoring skutków realizacji Programu (poprawa standardów jakości środowiska, poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców, aktywność i edukacja ekologiczna społeczeństwa). Przy dokonywaniu tego typu ocen należy jednak pamiętać, że nie od razu będzie widać skutki podjętych działań, albo też zaobserwowane skutki mogą być pochodną innych przyczyn niż realizacja GPOŚ.

Przy sporządzaniu niniejszego raportu posłużono się danymi z Urzędu Miasta Łomża (UM), Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku (WIOŚ) i Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (RDOŚ). Analizą objęto, m.in. sprawozdania z wykonania budżetu za lata 2008 – 2011, sprawozdania z realizacji zadań inwestycyjnych za lata 2008 – 2011, informacje z realizacji zadań strategicznych w „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Łomża do 2020 roku” za lata 2008 – 2011, w zakresie zadań dotyczących ochrony środowiska, ponadto dokonano diagnozy stanu środowiska miasta na podstawie badań WIOŚ (informacje o stanie środowiska), PIG oraz danych GUS.

Z danych GUS wynika, iż ilość podmiotów gospodarczych na terenie Łomży w ostatnich latach maleje zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym.

Wybrane turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania ogółem (wg danych GUS) na terenie Łomży, przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 3 Wybrane turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w Łomży (wg GUS).

Wybrane turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania ogółem	J.m.	2007	2008	2009	2010
Obiekty	ob.	4	4	4	5
miejsca noclegowe	msc	168	169	176	207
korzystający z noclegów	osoba	10554	13200	11686	13813
udzielone noclegi	-	19604	22499	16175	18691

Źródło: Dane GUS, 2012r.

Liczba turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania w Łomży oraz miejsc noclegowych wg danych GUS w ostatnich latach zwiększyła się.

Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu w gospodarstwach domowych w Łomży (wg danych GUS), zamieszczono w tabeli poniżej.

Tabela 6 Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu w gospodarstwach domowych w Łomży (wg GUS).

Wyszczególnienie	J.m.	2007	2008	2009	2010
Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu w gospodarstwach domowych w mieście	MWh	38859	38941	39590	39725

Źródło: Dane GUS, 2012r.

Miasto posiada dobrze rozbudowany system kanalizacji sanitarnej oraz sieć wodociągową pokrywającą prawie cały obszar Łomży. Dane dotyczące odsetka ludności miasta korzystającego z instalacji wodociągu, kanalizacji, gazu oraz ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków i odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w Łomży - przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 7 Odsetek ludności miasta korzystającej z instalacji wodociągu, kanalizacji, gazu i ludność obsługiwana przez oczyszczalnię ścieków oraz odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w Łomży (wg GUS).

Wyszczególnienie	J.m.	2007	2008	2009	2010
Korzystający w % ogółu ludności - z wodociągu	%	96,8	96,9	97,0	97,0
Korzystający w % ogółu ludności - z kanalizacji	%	92,8	92,9	93,2	93,3
Korzystający w % ogółu ludności - z gazu	%	14,6	15,1	16,8	17,5
Ludność obsługiwana przez oczyszczalnię ścieków	osoba	63036	63004	63357	63221
Odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu w gospodarstwach domowych	szt.	21420	21734	22289	22487

Źródło: Dane GUS, 2012r.

Z danych GUS wynika, iż odsetek ludności miasta korzystającej z instalacji wodociągu, kanalizacji, gazu - sukcesywnie w ostatnich latach rośnie. Wzrasta również liczba ludności miasta obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków oraz odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych na terenie miasta.

3.2 Stan środowiska i zasobów przyrodniczych

Łomża znajduje się w obszarze Zielonych Płuc Polski, zaliczanym do terenów o nieskażonej w skali Europy przyrodzie i unikalnych walorach krajobrazowych. Miasto położone jest na wzgórzach morenowych, obejmujących wysoką, lewobrzeżną skarpe pradoliny Narwi. Przez miasto przepływają rzeki: Narew i Łomżyczka. W mieście znajduje się 12 pomników przyrody. Głównie są to pojedyncze drzewa wiekowe, znajdujące się na terenie parków miejskich. Łomża bezpośrednio graniczy przez rzekę Narew z Łomżyńskim Parkiem Krajobrazowym Doliny Dolnej Narwi, w granicach miasta 20,6 ha. Na terenie miasta zgodnie z danymi GUS: nie występują parki narodowe i rezerwaty przyrody, natomiast obszary chronionego krajobrazu stanowią 675,5 ha. W północnej części miasta znajduje się Obszar Chronionego Krajobrazu Równiny Kurpiowskiej i Doliny Dolnej Narwi. Na terenie miasta Łomża znajdują się obszary Natura 2000 - obszary specjalnej ochrony ptaków, tj.: Przełomowa Dolina Narwi (kod obszaru PLB200008) - na terenie miasta Łomża: 20,6 ha; oraz Dolina Dolnej Narwi (kod obszaru PLB140014) - na terenie miasta Łomża: 736,4 ha; specjalny obszar ochrony siedlisk, tj.: Ostoja Narwiańska PLH200024 - na terenie miasta

W celu zminimalizowania problemu zagospodarowania osadów ściekowych zarządzający oczyszczalnią miejską MPWiK w Łomży uruchomił na początku 2008 roku instalację do współspalania biomasy oraz suszu osadowego. Instalacja przeznaczona do pracy ciągłej, jest w pełni zautomatyzowana, z odzyskiem ciepła spalania. W 2010r. przekształcono na niej termicznie ok. 67 % ogólnej ilości wytworzonych osadów (tj. 764 Mg z 1141 Mg wytworzonych osadów). Na terenie miasta w 2010r. powstało 2150 ton osadów przemysłowych. Były one w ok. 100% czasowo zmagazynowane.

Ocena jakości wód powierzchniowych na podstawie badań WIOŚ - stan/potencjał ekologiczny:

- Łomżyczki oceniono jako umiarkowany w 5 stopniowej skali, (tj. od stanu bardzo dobrego, poprzez dobry, umiarkowany, słaby do złego). Na lepszy w stosunku do roku 2010 wynik oceny wpłynął rodzaj i wartość biologicznego wskaźnika jakości wód. W roku poprzednim był to słaby wynik Fitobentosowego Wskaźnika Okrzemkowego. Podobnie jak w latach ubiegłych odnotowuje się przekroczenia wartości dopuszczalnych dla stanu dobrego wskaźników fizykochemicznych takich jak: OWO, BZT₅, azotu Kjeldahla, fosforu ogólnego oraz fenoli lotnych co świadczy o braku poprawy jakości wód rzeki Łomżyczki.
- Lepackiej Strugi jest umiarkowany. Ogólna ocena nie uległa pogorszeniu w porównaniu do lat ubiegłych. Nieznaczne różnice występują w rodzaju wskaźników fizykochemicznych ocenionych jako poniżej stanu dobrego, najczęściej były to stężenia tlenu rozpuszczonego, OWO, azotu Kjeldahla oraz fosforu ogólnego.
- Narwi w Nowogrodzie (poniżej ujścia Pisy) podobnie jak w poprzednich latach został oceniony jako umiarkowany. Jakość JCW nie uległa pogorszeniu.

Badania stanu chemicznego w wyżej wymienionych rzekach przeprowadzono dla 2 wskaźników z grupy wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) tj. benzo (g,h,i) perylenu i indeno (1,2,3-cd) pirenu, ze względu na występujące w poprzednich latach przekroczenia dopuszczalnych stężeń. Stan chemiczny Narwi i Strugi Lepackiej oceniony został jako dobry, w Łomżyce, podobnie jak w latach poprzednich, odnotowano przekroczenia dla wartości WWA. Niepokojącym zjawiskiem wg danych WIOŚ, jest ulegający ciąglemu pogorszeniu stan sanitarny badanych rzek. Znaczące zagrożenie dla czystości okolicznych rzek, głównie Łomżyczki, stanowią duże zakłady przemysłowe (możliwość wystąpienia awarii).

3.4 Wody podziemne

Wody podziemne (głównie czwartorzędowe) są podstawowym źródłem zaopatrzenia Łomży w wodę do celów komunalnych i przemysłowych.

W 2010 roku PIG przeprowadził badania stanu chemicznego w ramach monitoringu diagnostycznego. Monitoring diagnostyczny wód podziemnych na terenie miasta Łomża zrealizowany został w jednym punkcie kontrolno-pomiarowym, leżącym w Łomży w granicach JCWPd nr 51. Ocenę stanu chemicznego wody oparto na Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz.U. Nr 143 poz. 896). Wyniki przeprowadzonych badań wskazują na III klasę czystości klasyfikując tym samym wody do dobrego stanu chemicznego. Większość wskaźników mieściła się w I i II klasie czystości. Do klasy III kwalifikowało się tylko stężenie żelaza, zaliczanego do wskaźników naturalnych.

W 2011 roku PIG prowadził badania wód podziemnych tylko w punktach z obszaru 47 JCWPd, uznanych za zagrożone niespełnieniem określonych dla nich celów środowiskowych. Punkty takie na terenie województwa podlaskiego nie występują.

pomiarów dobowych stężeń pyłu PM 2,5 w roku 2011, w okresie zimowym, były również wysokie. Wystąpiły przekroczenia dopuszczalnego stężenia średniorocznego oraz poziomu docelowego dla pyłu PM 2,5. W roku 2011 zakwalifikowano jakość powietrza w Łomży (należącej do strefy podlaskiej) do klasy C. Stężenia badanych zanieczyszczeń powietrza charakteryzują się w ciągu roku wyraźną zmiennością sezonową, szczególnie widoczną w odniesieniu do dwutlenku siarki i pyłu zawieszonego. Stężenia zanieczyszczeń: pyłu PM10 i PM2,5 oraz dwutlenku siarki są zimą zdecydowanie wyższe niż latem. O wielkości emisji decyduje emisja powierzchniowa z niedużych obiektów mieszkalnych, przemysłowych oraz usługowych ogrzewanych indywidualnie, gdzie spalanie węgla kamiennego skutkuje wyższymi stężeniami zanieczyszczeń pyłu i dwutlenku siarki. Na wartości stężeń dwutlenku azotu miał wpływ głównie transport drogowy. Zmienność sezonowa w przypadku tego wskaźnika jest niewielka. Wielkość emisji NO₂ systematycznie rośnie wraz ze wzrostem liczby pojazdów oraz wzmożonego ruchu tranzytowego pojazdów ciężkich, odbywającego się przez znaczny obszar miasta.

W wyniku prowadzonych w Łomży pomiarów przez WIOŚ, potwierdzających niską jakość powietrza pod względem zanieczyszczeń pyłowych, konieczne zgodnie z przepisami prawa było sporządzenie Programu Ochrony Powietrza, jako programu naprawczego ochrony powietrza dla Łomży. Program ten został określony w Uchwale Nr XXVII/329/09 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27.04.2009r. Termin realizacji Programu ustalono do dnia 31 grudnia 2020r.

Tabela 11 Wynikowe klasy strefy podlaskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej przez WIOŚ, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia, na podstawie pomiarów zanieczyszczeń prowadzonych na stacji monitoringu powietrza w Łomży.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla całej strefy				
	SO ₂	NO ₂	PM 10	PM 2,5 ^{1/}	PM 2,5 ^{2/}
Strefa podlaska – obszar przekroczeń: m. Łomża	A	A	C	C	C

^{1/}według poziomu dopuszczalnego, ^{2/}według poziomu docelowego
Źródło: Dane WIOŚ, 2012r.

Dla pozostałych zanieczyszczeń (Pb, C₆H₆, CO, As, Cd, Ni, BaP, O₃) wymaganych do sporządzenia „Oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref woj. podlaskiego w 2011r.” (na podstawie art. 89 Ustawy Prawo Ochrony Środowiska), przeprowadzonych obiektywną metodą szacowania emisji, strefa podlaska (do której należy m. Łomża) zakwalifikowana została do strefy A.

Biorąc pod uwagę wszystkie badane przez WIOŚ zanieczyszczenia powietrza oraz obowiązujące zasady klasyfikacji stref - powietrze w strefie podlaskiej, zakwalifikowano w 2011r. do strefy C, gdzie miejscem przekroczeń jest obszar miasta Łomży.

3.6 Gospodarka odpadami

Na podstawie danych uzyskanych z GUS ilość odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzonych w Łomży w roku 2010r. wyniosła 58,7 tys. ton co stanowiło około 8% odpadów wytworzonych w województwie podlaskim (brak danych GUS za 2011r). W 2010 roku procesom odzysku poddano 78% wytworzonych odpadów, unieszkodliwieniu – 8,9%. 7,7% odpadów unieszkodliwiono termicznie, kompostowaniu na składowisku poddano 1,2% odpadów.

- instalacja do przerobu odpadów budowlanych.

Zakład obsługuje miasto Łomżę oraz gminy powiatu łomżyńskiego ziemskiego. Zarządzający posiada pozwolenie zintegrowane wydane przez Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku ŚR.I.KA.66141/1/07 z dn. 05.06.2007r. na eksploatację instalacji do składowania odpadów na terenie ww. składowiska. Przyjmowanie odpadów na składowisko zakończono 21.03.2011r. Nagromadzenie odpadów na koniec 2011r. wynosiło – 255 910,89 Mg.

W okresie 2008-2010r. do wymagających najpilniejszego rozwiązania problemów w gospodarce odpadami na terenie Łomży należały: niewystarczający postęp w selektywnym zbieraniu odpadów, niewystarczający postęp w zakresie zmniejszenia ilości deponowanych odpadów na korzyść metod odzysku. W celu kompleksowego rozwiązania problemu gospodarowania odpadami w dniu 21 marca 2011r. uruchomiono Zakład Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów w Czartorii, przy składowisku dla Miasta Łomży i Gminy Miastkowo. Planowany całkowity koszt projektu wyniósł prawie 37,6 mln zł. Prezydent Łomży na budowę systemu gospodarki odpadami z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko pozyskał ponad 17,8 mln zł dofinansowania. Głównymi beneficjentami projektu są mieszkańcy obszaru oddziaływania projektu, czyli: miasta Łomża, (a także miasta i gminy Jedwabne, miasta i gminy Nowogród, gminy Łomża, gminy Miastkowo, gminy Piątnica, gminy Przytuły, gminy Śniadowo, gminy Wizna, gminy Zbójna, miasta Kolno, miasta Stawiski, gminy Grabowo, gminy Kolno, gminy Mały Płock, gminy Turośl, miasta Szczuczyn). Oprócz mieszkańców, obsługiwaną grupą docelową będą funkcjonujące podmioty gospodarcze, a także podmioty użyteczności publicznej. Od 21.03.2011r. wszystkie odpady komunalne są poddawane segregacji, a poziom odzysku surowców wtórnych z ok. 2 % w okresie 2008-2010r. wzrósł do 15 % w roku 2011. Powyższe działania i inwestycje zrealizowane w ramach budowy systemu gospodarki odpadami dla Łomży i okolicznych gmin wraz z uruchomieniem ZPiUO w Czartorii, pozwolą miastu (a także gminom korzystającym z regionalnego ZZO), wypełnić wymogi wynikające z nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, po przejęciu strumienia odpadów komunalnych, m.in. w zakresie uzyskiwania wymaganych prawem poziomów odzysku i recyklingu dla poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych.

3.7 Promieniowanie elektromagnetyczne - PEM

Na terenie miasta Łomża występuje pole elektromagnetyczne o niskich częstotliwościach (poniżej 300 kHz). Wytwarzają je urządzenia przemysłowe, energetyczne linie przesyłowe, transformatory, stacje rozdzielcze, elektryczne urządzenia domowe. Na obszarze miasta, podobnie jak w sąsiednich regionach, głównym źródłem emisji pól elektromagnetycznych o szkodliwym promieniowaniu niejonizującym, są napowietrzne linie energetyczne. Wyniki pomiarów WIOŚ w 2011r. wokół obiektów emitujących PEM na terenie Łomży - zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 13 Wyniki pomiarów w 2011r. wokół obiektów emitujących PEM w Łomży.

Lokalizacja punktu kontrolnego	Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektromagnetycznych promieniowania elektromagnetycznego przy użyciu sondy EP-300 (V/m)	% wartości dopuszczalnej
Osiedle Bohaterów Monte Cassino ul. Bohaterów Monte Cassino 1	0,08	1,1
Osiedle Skarpa ul. Górna 11	0,08	1,1

3.9 Ochrona środowiska przed awariami

Awarie zagrażające środowisku, mogą nastąpić zarówno na terenie zlokalizowanych w Łomży obiektów przemysłowych, jak również poza nimi. Zagrożenia takie mogą również powstać w wyniku wypadków kolejowych i drogowych z udziałem cystern i autocystern przewożących materiały niebezpieczne, a także na skutek rozszczelnień rurociągów transportujących gaz ziemny. Na terenie Łomży znajduje się 10 stacji paliw. Eksploatacja tych stacji stwarza potencjalne zagrożenie dla środowiska (możliwość awarii zbiorników, pożar itp.). Główne jednak zagrożenie wynika z transportu paliw na zaopatrzenie tych obiektów. Delegatura WIOŚ w Łomży prowadzi "Rejestr potencjalnych sprawców poważnych awarii". W rejestrze tym znajdują się aktualnie dwa zakłady położone na terenie miasta. Jeden z nich "GASPOL" S.A. Rozlewnia w Łomży, zgodnie z art. 248 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ze względu na rodzaj i ilość magazynowanej substancji niebezpiecznej został zakwalifikowany, jako zakład dużego ryzyka (ZDR) wystąpienia awarii. Transport stanowi poważne źródło zagrożenia na terenie Łomży, oceniane nawet na większe niż pochodzące od obiektów stacjonarnych, mogą stwarzać katastrofy kolejowe oraz wypadki drogowe środków transportu, przewożących materiały niebezpieczne. Szczególnie groźne są awarie w rejonach przepraw mostowych (na Narwi i Łomżyczce), które grożą bezpośrednim zanieczyszczeniem rzek.

W okresie 2008-2011r. wg danych WIOŚ, na terenie miasta Łomża nie wystąpiły żadne poważne awarie przemysłowe, zdarzeń o znamionach poważnej awarii nie odnotowano. Nastąpiło kilka przypadków zanieczyszczenia pasa drogowego paliwem uszkodzonych pojazdów. Nie miało to jednak istotnego wpływu na środowisko.

Z analizy zadań POŚ do realizacji i sprawozdawczości na 2008-2011r., m. in.: z wykonania WPI, budżetu miasta wynika, iż wszystkie zadania założone w POŚ na lata 2008-2011 zostały w okresie objętym raportem zrealizowane.

W okresie objętym niniejszym raportem, tj. w latach 2008 - 2011r. Miasto Łomża poniosło podane poniżej koszty, w tym wydatki na inwestycje służące ochronie środowiska. Prowadzenie proinwestycyjnej polityki finansowej miasta, polegającej na zwiększaniu udziału wydatków inwestycyjnych w ogólnych wydatkach budżetu miasta oraz zwiększanie udziału środków zewnętrznych w wydatkach inwestycyjnych, w tym na zadania z zakresu ochrony środowiska odzwierciedla zestawienie w poniższej tabeli. Pozyskiwane środki zewnętrzne unijne i krajowe miały wpływ na poprawę wielkości wydatków inwestycyjnych w okresie objętym raportem 2008-2011r.

Tabela 15 Wydatki budżetu miasta Łomża w latach 2008-2011

Rok	Wydatki budżetu ogółem w zł	Wydatki inwestycyjne w zł	Udział %	Środki pozyskane z UE i funduszy krajowych	Udział %
2008	213 212 570	41 241 877	19,34	5 351 380	12,98
2009	243 658 285	56 903 009	23,35	13 708 813	24,09
2010	273 954 879	81 767 872	29,85	27 895 369	34,11
2011	307 179 964	98 541 550	32,08	44 613 697	45,27

Źródło: Dane GUS, UM , za lata 2008-2011.

Z danych GUS wynika, iż w latach 2008-2011 wydatki z budżetu miasta, w tym wydatki inwestycyjne, a w nich wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska systematycznie rosną. W okresie raportowania 2008-2011 również wzrasta, zwłaszcza w okresie 2010-2011r. wysokość środków pozyskanych z UE i funduszy krajowych, w tym na inwestycje w ochronie środowiska i gospodarce odpadami.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (dam ³):				
-ogółem	4171,9	4060,3	4058,4	
-przemysł	2009	1787	1741	b.d.
-eksploatacja sieci wodociągowej	2162,9	2273,3	2317,4	
-gospodarstwa domowe	1735,6	1741,4	1742,5	
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca (m ³)	27,5	27,5	27,5	b.d.
Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca (kWh)	618,1	624,8	627,8	b.d.
Zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca (m ³)	44,4	43,2	48,2	b.d.
Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu w gospodarstwach domowych w mieście (MWh)	38941	39590	39725	b.d.
Obszary chronionego krajobrazu (ha)	675,5	675,5	675,5	675,5
Pomniki przyrody (szt.)	12	12	12	12
Odsetek terenów zieleni, w tym lasów w ogólnej powierzchni miasta	2,5% 0,7%	3,3% 0,5%	3,3% 0,5%	3,3% 0,5%
Liczba dzikich wysypisk śmieci (szt.)	-	-	-	-
Odpady komunalne zebrane ogółem (Mg)	16 027,20	14 248,65	18 726,94	b.d.
Odpady komunalne z gospodarstw domowych (Mg)	11 912,62	11 149,31	14 794,51	b.d.
System segregacji i odzysku surowców wtórnych	W Łomży prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów „u źródła”, segregacja wtórna będzie prowadzona po realizacji projektu „Budowa systemu gospodarki odpadami komunalnymi dla miasta Łomża i okolicznych gmin – 1 etap”.			Od 21.03.11r. wszystkie odpady komunalne są poddawane segregacji.
Odsetek odpadów komunalnych poddanych segregacji i odzyskiwaniu surowców wtórnych (%)	1,5%	2,0%	2,0%	15,0%
Liczba mieszkańców miasta objętych zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych	63 304	63 357	63 221	63 269
Odsetek mieszkańców miasta objętych zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych (%)	100,0	100,0	100,0	100,0
Odsetek mieszkańców miasta objętych selektywną zbiórką odpadów komunalnych (%)	68,0	68,0	68,0	100,0
Osady ściekowe wytwarzane ogółem (Mg)	1320	1 183	1141	b.d.
Osady ściekowe stosowane w rolnictwie (Mg)	0	0	193	b.d.
Osady ściekowe składowane razem (Mg)	392	183	184	b.d.
Osady ściekowe przekształcone termicznie (Mg)	928	785	764	b.d.
Odsetek długości dróg gminnych o nawierzchni twardej w stosunku do ogólnej długości dróg gminnych	81,0%	69,6%	81,5%	81,9%
Odsetek dróg gminnych poddanych modernizacji i remontom w stosunku do ogółu dróg tego wymagających	-	5,6%	4,9%	2,4%
Odsetek dróg powiatowych poddanych modernizacji i remontom w stosunku do ogółu dróg tego wymagających	-	9,91%	-	75,2%
Natężenie ruchu pojazdów na drogach tranzytowych przebiegających przez miasto (pojazdów/dobę)	Dane za 2008 r.: - ul. W. Polskiego – 22 260 - Al. Legionów – 27 871 - ul. Zjazd – 23 234 - ul. Sikorskiego – 21 521 - ul. Sz. Zambrowska – 14 263 W latach 2009-2011 nie wykonywano badań.			

6 Podsumowanie

Raport niniejszy opracowano jako realizację wymogu wynikającego z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. 2008r. Nr 25 poz. 150 ze zm.). Z wykonania programów ochrony środowiska organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia radzie gminy.

Raport z wykonania Programu ochrony środowiska dla miasta Łomża na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015, został wykonany zgodnie z wymogami ww. ustawy, za okres 2008-2011.

Program ochrony środowiska dla miasta Łomża na lata 2008-2011, z perspektywą na lata 2012-2015 (POŚ) - jest zarówno długoterminowym planem strategicznym do roku 2015, jak też planem wdrożeniowym na lata 2008-2011.

Reasumując ogólną ocenę stanu realizacji programu ochrony środowiska w ujęciu rzeczowym i finansowym, należy stwierdzić, iż w okresie sprawozdawczym, obejmującym lata 2008-2011, stopień realizacji zadań zaplanowanych jest na poziomie zaawansowanym, zadania wyznaczone do realizacji w POŚ na 2008-2011 w okresie raportowania zostały zrealizowane. Wydatki inwestycyjne na zadania z zakresu ochrony środowiska w latach 2008-2011r. stanowiły łącznie około 120,6 mln zł, (w 2008r. – 18,9 mln zł, 2009r. – 21,1 mln zł, 2010r. – 30,7 mln zł, 2011r. – 49,9 mln zł). W roku 2011 wydatki inwestycyjne na zadania z zakresu ochrony środowiska wzrosły o 164% w stosunku do roku 2008. Na wykonanie zadań GPOŚ w okresie 2008-2011r. wydatkowano środki budżetu miasta, MPWiK, MPEC, środki funduszy ochrony środowiska NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki UE, POIiŚ, RPOWP. Z danych zamieszczonych w niniejszym raporcie wynika, iż realizacja Programu przebiega prawidłowo, a osiągnięte rezultaty są zgodne z założeniami POŚ.

Z wykonanych analiz w niniejszym raporcie, m.in. na podstawie sprawozdań budżetowych, z wykonania WPI oraz w oparciu o zakres zadań wyznaczonych w POŚ wynika, iż inwestycje krótkoterminowe z zakresu ochrony środowiska i gospodarki odpadami zostały zrealizowane i zakończone w roku 2011, w tym budowa systemu gospodarki odpadami komunalnymi dla Miasta Łomża i okolicznych gmin. Zadanie to jest ważne szczególnie z uwagi na przepisy znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, z której wynika obowiązek przejęcia już w roku 2013 przez gminy strumienia odpadów komunalnych i wywiązywania się z osiągnięcia wymaganych poziomów odzysku i recyklingu. Pozwoli to Miastu Łomża sprostać nowym przepisom prawa, a jednocześnie uniknąć kar za nieosiągnięcie ww. poziomów.

Na podstawie danych, m.in. GUS, WIOŚ, PIG, WSO przeprowadzono analizę w oparciu o mierniki (wskaźniki) stanu środowiska, wyznaczone w raportowanym Programie ochrony środowiska za lata 2008-2011.

W okresie 2008-2011r. zwiększył się odsetek mieszkańców miasta korzystających z sieci kanalizacyjnej o 2,1%, wzrósł z 92,9% do 95%. Długość nowo wybudowanej sieci kanalizacji w okresie 2008-2011r. wyniosła blisko 13,7 km, w tym kanalizacji sanitarnej ponad 5,8 km i deszczowej ok. 7,8 km.

Długość nowo wybudowanej sieci wodociągowej w okresie 2008-2011r. wyniosła ponad 2,7 km. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem maleje, co spowodowane jest zmniejszaniem się zużycia wody przez przemysł. Natomiast w gospodarstwach domowych zużycie wody w ww. okresie utrzymuje się na stabilnym poziomie. W przeliczeniu na jednego mieszkańca wskaźnik zużycia wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w okresie 2008-2011 był na stabilnym poziomie i wynosił 27,5 m³/rok. W okresie 2008-2011r. odsetek mieszkańców miasta korzystających z wodociągu wzrósł o 2,1%, z 96,9% do 99%.

pozwole na pozyskanie środków finansowych na sukcesywną wymianę i modernizację źródeł ciepła i umożliwi udzielenie w tym celu wsparcia finansowego mieszkańcom miasta, właścicielom i zarządcom budynków podejmującym ww. inwestycje.

Istotnym problemem z uwagi na powszechność występowania jest hałas komunikacji drogowej. Łomża jako miasto poniżej 100 tys. mieszkańców nie podlega ustawowemu obowiązkowi wykonania mapy akustycznej miasta i Programu ochrony przed hałasem. Jako zabezpieczenia przed hałasem wykonywana jest, m.in. modernizacja nawierzchni dróg, zieleni izolacyjna, ekrany akustyczne.

W celu utrzymania i dalszej poprawy stanu środowiska Miasto Łomża, m.in. sukcesywnie rozbudowuje i modernizuje sieć kanalizacji sanitarnej i oczyszczalnię ścieków, modernizuje miejski system ciepłowniczy, wykonuje termomodernizację budynków, a także wprowadza ekologiczne źródła energii. Poprzez wykonanie budowy systemu gospodarki odpadami komunalnymi dla Miasta Łomża i okolicznych gmin rozwiązana została gospodarka odpadami komunalnymi dla miasta Łomża oraz gmin regionu ZZO Czartoria, co pozwoli na osiągnięcie wymaganych poziomów odzysku i recyklingu poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych oraz wyeliminuje powstawanie „dzikich” wysypisk w regionie ZZO.

Na terenie miasta systematycznie prowadzone są działania w zakresie edukacji ekologicznej społeczeństwa, zwłaszcza dzieci i młodzieży, których efektem jest wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa.

W latach 2008-2011r. w Łomży nie stwierdzono przypadków zdarzeń o charakterze poważnych awarii, powodujących zanieczyszczenie środowiska.

Analiza mierników POŚ za lata 2008-2011r. wskazuje na prawidłową realizację celów wyznaczonych w Programie. Efekty tych działań, m. in. w postaci poprawy stanu czystości wód powierzchniowych oraz powietrza atmosferycznego powinny być widoczne sukcesywnie w najbliższych latach. Będą one monitorowane w ramach raportowania wykonania Aktualizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Łomża na kolejny okres programowania - na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019.

Wykaz materiałów źródłowych:

1. Uchwała Nr 264/XXXIX/08 z dnia 29 grudnia 2008 r. w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015,
2. Uchwała Nr 233/XXXV/08 Rady Miejskiej Łomży z 29 października 2008r. w sprawie przyjęcia Programu Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest dla miasta Łomża na 2008-2032,
3. Uchwała Nr 265/XXXIX/08 Rady Miejskiej Łomży z dnia 29 grudnia 2008 r. w sprawie przyjęcia Planu Gospodarki Odpadami Miasta Łomża na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2019,
4. Uchwała Nr XXVII/329/09 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 kwietnia 2009 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy miasto Łomża,
5. Uchwała Nr 331/XLVI/09 Rady Miejskiej Łomży z dnia 24 czerwca 2009 r. w sprawie przyjęcia Zintegrowanego planu rozwoju transportu publicznego w Łomży do roku 2015 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
6. Uchwała Nr 493/LXVII/10 z dnia 29 września 2010 r w sprawie uchwalenia Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Miasta Łomża na lata 2010 – 2018,
7. Uchwała Nr 494/LXVII/10 z dnia 29 września 2010 r. w sprawie Założeń Polityki Społeczno-Gospodarczej Miasta Łomża na 2011 rok,
8. Uchwała Nr 56/X/11 z 18 maja 2011r. w sprawie zatwierdzenia Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Kanalizacyjnych na terenie miasta Łomży w latach 2011-2016,
9. Uchwała Nr 85/XIV/11 z dnia 31 sierpnia 2011 r. w sprawie uchwalenia Programu Budowy Ulic w Łomży na lata 2012 – 2016,